

Bir daire başkanıyla aynı tren vagonunda seyahat etmenin kıvancını yaşıyorum. Ne daire başkanı olduğunu anlamadım, etrafındaki insanların *sayın daire başkanım* diye hitap etmesinden çıkardığım, çapı büyük bir dairenin başkanı olduğu. Belki parlak *Lions* rozetinin de bu ihtiramda payı vardır.

Bizim bürokraside böyle bir kültür var. Tüm devlet yönetimi birbirine mevkiyle hitap ediyor, Başbakanı *Başbakanım* diye başlayınca, Daire Başkanına da öyle devam etmek gerekiyor. Memleketin dörtte birine yakın kısmının bir *başganlığı* mevcut.

Gladwell'in *Outliers* kitabının bir bölümünde hiyerarşiye çok önem veren kültürlerden gelen pilotların uçak kazalarını nasıl artırdığını anlatıyordu. Kaptan Pilot ve yardımcısı arasındaki ilişkinin *denkler arası ilişki* olmadığı sürece, doğru bilgi akışının sağlanamadığını ve bu sebeple uçağın ne derecede riskte olduğunu anlaşılamadığını çok dramatik örneklerle gösteriyordu.

Bizdeki bürokrat kültürünün de benzer bir etkisi var. Yukarıya doğru sağlam bir bilgi akışı olabilmesi için gerekli eğitim bizde mevcut değil. Suyu yokuş yukarı ne kadar taşıyabilerseniz, tepedeki adamları yükselte yükselte de bilgiyi ancak o kadar taşıyabilirsiniz. Bilgisi olmayan yönetici ise kördür.

Bu kültürü kırmak tek başına *yukardakilerin* yapabileceği bir şey değil. Neticede hep benzer insanları çeken bu kültür nasıl olur da değişir, bir fikrim yok. Şirketlerde bile mevki meraklısı çok insan var ve insanların statü ihtiyacı çoğu zaman para ihtiyacından daha fazla derde sebep oluyor.

/Aşağıdakilerin/ durmadan *mevkiniz önemli değil, yaptığınız iş önemli* hatırlatmasını yapacak bir tavra sahip olması lazım, yukardakilerin de yağcılığın ne nefse hoş gelen insanların doğru insanlar olmadıklarını bilmesi.